

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS PAPTESTVÉREKET, ÉS MINDENKIT, AKI A
CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

A tudományos egyesület ünnepi ülést tartott fennállásának 30. évfordulóján. Az ünnepségre érkező főmérnöknek feltűnt, hogy volt évfolyamtársnője, aki most az egyetemen tanszéki adjunktus, a tanszék egyik tudományos kutatójának karján lépett be, pedig jelen volt az a közös évfolyamtársuk is, akivel a kolléganőjük már az egyetemi évek alatt váltakozó intenzitású kapcsolatban volt, később pedig – mindnyájuk nagy örömeire, hiszen jó barátok voltak –, összeházasodtak, majd gyerekeik is születtek. A főmérnök a terem hátsó részén foglalt helyet, jól látta, az első sorban ülő adjunktusnőt és a tudományos kutatót. Megállapította, hogy valószínűleg nem csak munkatársak. Közös évfolyamtársuk, az adjunktusnő (volt?) férje, aki szintén eljött az ünnepségre, ügyet sem vetett rájuk. Majd az ünnepség után, az állófogadáson – gondolta a főmérnök –, megpróbálok beszélgetni velük, talán sikerül megértenem, hogy ki kivel milyen kapcsolatban van.

Az ember társas lény, a világon mindenütt valamilyen kapcsolatrendszerben él. Kapcsolatban áll önmagával, Istennel és a többi emberrel. Az ember önmagával való kapcsolatát a sajátmagára vonatkozó igazság föltétel nélküli megismerésének vágya határozza meg, szeretné megérteni, megismerni önmagát, helyét a világban, és létének értelmét és célját. Az első fölismerés, melyre az önismeretnek épülnie kell, maga a teremtettség, a lét esetlegessége, végessége, és az a tény, hogy az ember egyszerre testi és szellemi lény és Istentől kap ajándékba mindent: testét és lelkét, képességeit és lehetőségeit, tehetségét, testi-lelki adottságait, legfőképpen a túlradó kegyelmeket. Az embert Isten azzal, hogy a saját képmására teremtette, személyi méltósággal ruházta föl. Az emberi személyt Isten értelmesnek teremtette, ami azt jelenti, hogy ura tetteinek és felelős értük. „Isten ugyanis az embert a saját döntésére akarta bízni, hogy a maga elhatározásából keresse Teremtőjét, és hozzá ragaszkodva, szabadon jusson el a teljes és boldog tökéletességre.” (GS 17.)

Hogyan ébredtél annak tudatára, hogy tetteidért felelős vagy? Hogyan tudod gyerekeiddel megértetni: az, hogy tetteikről maguk dönthetnek, egyúttal azt is jelenti, hogy tetteikért vállalniuk kell a felelősséget?

Az önismeret és istenismeret kölcsönösen föltételezik egymást, a kettő nincs egymás nélkül. Az Istennel való kapcsolat döntő tényezője a helyes istenkép kialakítása és állandó tökéletesítése. A valóság ateista megközelítése az embert egyik alapvető összetevőjétől, a lelkitől fosztja meg. Az az ember, aki magát Istentől és az Ő törvényeitől függetlennek tartja, önmaga és önzése rabjává lesz és megfosztja magát a boldogító emberi kapcsolatok kialakításától. A többi emberrel való kapcsolat kulcskérdése ugyanis az, hogy tudunk-e minden emberhez úgy közeledni, hogy mindenben a javát akarjuk szolgálni, még akkor is, ha ő nem ilyen szándékkal közeledik hozzánk. Más szóval az, hogy követi-e a krisztusi parancsot: „Új parancsot adok nektek, hogy szeressétek egymást; ahogy én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást.” (Jn 13,34)

Korunk egyre szekularizálódó világában hogyan tudjátok a kisgyermekkorai istenképet a gyermekek fejlődésével lépést tartva felnőtt istenképpé alakítani? Óvodás és iskolatársakkal való kapcsolatukban hogyan lehet megértetni velük a szeretet parancsát?

Az Isten-képmás ember személyi méltósága megnyilvánul szabad akaratóban is. A személy szabadon dönthet a jó és a rossz között, Isten mellett vagy ellene. Isten az embert saját döntésére bízta, döntése a földi életében történik, de döntő befolyása van üdvösségére. Ha döntéseinek alapját a sinai kőtáblákban (Kiv 20; MTörv 5), a hegyi beszéd tanításában (Mt 5-7), Jézus követésre szóló fölszólításában (Mk 1-től; Jn 21) összefoglalt erkölcsi törvények képezik, akkor a Jó, az Igaz és a Szép mellett dönt, megindul Isten felé. Szent II. János Pál pápa Veritatis Splendor c. enciklikájában figyelmeztet, hogy óvakodjunk attól a hamis fölfogásától, amely szerint a teremtett dolgok független lennének Istentől és az igazságtól, az ember tehát anélkül dönthet velük kapcsolatban, hogy döntését összefüggésbe hozná a Teremtővel és a tőle kapott törvénnyel. Isten ugyanis szándékosan hagyta az embert a saját döntésére, hogy így az a maga elhatározásából keresse a Teremtőjét. Ebben az értelemben mondható, hogy a felebaráti szeretet mindenekelőtt és kizárólagosan a másik ember önmagára vonatkozó szabad döntésének tiszteletben tartását jelenti.

Az ember személyisége fejlődése során keresi önmagát, szeretne önmagával azonossá válni. Minél jobban sikerül a külső életet a belső indítékokkal összhangba hozni, annál erősebb lesz a személyiség, és annál fogékonyabb lesz az ember a szellem által (belülről) irányított életre. Az identitás formálódása egy életen át tartó folyamat, az egyén azonosul különböző – gyakran nehezen összeegyeztethető – szerepekkel (anyai és apai szerep, nagyszülői szerep, szakmában betöltött szerep stb.) Ebben a belső folyamatban is döntő szerepe van a hitnek, mert aki felismerte, hogy mindent Istentől kapott ajándékba, az nem egy elképzelt, vagy valamilyen külső hatásra kialakult élettervvel igyekszik

azonosulni, hanem lelkiismeretére hagyatkozik, mert tudja, hogy „az igazság Lelke, elvezet a teljes igazságra”. (Jn 16, 13)

Nehéz helyzetbe kerülünk akkor, amikor egy számunkra új szerepben szeretnénk tevékenykedni. Aki családot szeretne alapítani, annak párkapcsolatot kell létesítenie, de még nem azonosulhat a férj, vagy a feleség szerepével. Ugyanakkor fontos, hogy a leendő házastársak megbeszéljék, hogy milyenek szeretnének lenni mint férj, vagy feleség. Mindegyiküknek fel kell mérnie, hogy a másik mennyire felel meg elvárásainak, illetve hogy ő maga tudja-e azt nyújtani, amit a másik tőle szeretne kapni. Különösen nehéz dönteni annak, aki magányosan, nem egy közösség tagjaként keresi párját. Ha a párkeresés nem egy közösségben történik, a feleknek nem is lehet összehasonlítási alapja, példák sincsenek a közvetlen közelben. Nagy szerepe van ilyenkor a lelkiismeretnek, a valóságnak az elképzelésekkel, vágyakkal és álmokkal való ütköztetése alapján szabadon, felelősségünk teljes tudatában kell meghoznunk a döntést. „Az a közösség, amely figyel a szeretet apró részleteire, amelynek tagjai törődnek egymással, és nyitott evangelizáló teret alkotnak, olyan hely, ahol jelen van a Föltámadott, aki az Atya terve szerint megszenteli ezt a közösséget. ... A fogyasztói individualizmussal szemben, amely arra törekszik, hogy a mások által nyújtott jólét keresésében elszigeteljen, a mi megszentelődésünknek állandóan azonosulnia kell Jézusnak azzal a vágyával, hogy »mindnyájan egyek legyenek, amint te, Atyám bennem vagy és én benned« (Jn 17, 21)” (Gaudete et Exultate 145-146.)

A mai gyorsan változó világban sokan kényszerülnek nemzeti, etnikai identitásukat megváltoztatni. Milyen hatással lehet ez keresztény identitásukra? Beszéljétek meg, hogy miben nyilvánul meg az erős keresztény személyiség identitása!

De régen láttalak – fordult az adjunktusnő a főmérnökhöz a fogadáson –, mondd, mi van veled? Azt tudom, hogy hol dolgozol, hogy milyen komoly pozíciód van, hogy kitüntetéseitek vannak, és egyébként? Én is örülök, hogy végre egyszer sikerült találkozunk – válaszolt a főmérnök –, köszönöm kérdésedet, jól vagyok, szakmailag és egyébként is. Azt nem tudom, hogy tudod-e, hogy megnősültem, van három fantasztikus gyerekünk (két fiú, egy lány), az ősszel lesz az ezüstlakodalmunk. Egyszóval: jól vagyunk, és azon vagyunk, hogy jól is maradjunk. De veled mi van, rólad alig lehet hallani valamit? Amint látod – vette át a szót az adjunktusnő –, megvagyok. Sajnos nincs mindenkinek olyan szerencséje, mint neked, nekem se sikerült jól választanom. Emlékszel, kivel kerestem egyetemi éveinkben a kapcsolatot, (mellesleg most látom, hogy erre a fogadásra át se jött, pedig az ünnepségen itt volt) mindig magának való volt, a saját elgondolásai szerint akart élni. Amikor úgy láttam, hogy sikerült a kettőnk elgondolásait összeegyeztetni, pontosabban a megfelelő kompromisszumokat megkötni, összeházasodtunk. Rövidesen megszületett a lányom, aztán a fiam. A férjem pedig egy idő után elköltözött, mondván, hogy arról nem volt szó, hogy a gyerekek körül forogjon a világ, erre ő minden jó szándéka ellenére sem alkalmas. Anyagilag természetesen továbbra is nagyvonalúan támogatta a „gyerekwirtschaftot”. Azóta a gyerekek is kirepültek, a lányom férjhez ment, a fiam Amerikában él, én meg egyedül élek, de nem magányosan, mert van, akivel jól megértjük egymást. Ha netán nem ismernétek egymást, hadd mutassalak be titeket egymásnak – fejezte be az adjunktusnő, és bemutatta egymásnak kölcsönösen a főmérnököt és a tanszéki tudományos kutatót. Értem – jegyezte meg a főmérnök –, és nagyon köszönöm a bemutatkozást is. Tudod, én úgy látom, hogy az életben egy-egy lépés sikere nem a szerencsén múlik. Mindazt, amink van, ajándékba kapjuk, nem szerencse kérdése, nem a mi ügyeskedésünk, vagy szorgalmunk eredménye. A siker azon múlik, hogy észre vesszük-e, hogy ajándékot kaptunk, és ha észrevettük, ki tudjuk-e bontakoztatni. Őszintén kívánom neked és mindazoknak, akiket említettél, hogy megtaláljátok az igaz boldogság felé vezető utat. Még néhány percig szakmai, meg általános dolgokról beszélgettek, aztán elbúcsúztak egymástól. Hazafelé ballagva a főmérnöknek eszébe jutott az az öreg falusi néni nagyszülei falujából, aki, amikor meghallotta, hogy ő hamarosan vőlegény lesz, azt mondta neki: aranyoskám, csak a szívére hallgasson, ha tiszta a szíve, az megdobban akkor, amikor azzal találkozik, akit a Jóisten magának szánt.

Bíró László tábori püspök
az MKPK Családbizottságának elnöke
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke